

УДК 801.82

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/49-2-8>**Анна МАКСИМОВА,***orcid.org/0000-0002-8332-4988*

кандидат наук з державного управління,

викладач кафедри соціально-гуманітарної роботи

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

(Дніпро, Україна) *anna305@i.ua*

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НОВОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

У процесі перекладу інноваційної американської фразеології сфери економіки та бізнесу можна застосовувати перекладу: транслітерацію – перекладацький прийом, при якому за допомогою букв перекладної мови передаються букви, що складають слово вихідної мови; транскрипцію – передача буквами іноземної мови не орфографічної форми, а звучання; в) калькування – «відтворення комбинаторного складу слова або словосполучення», при якому складові частини слова (морфемі) або фрази (лексемі) переводяться відповідними елементами мови, що з подальшим складанням перекладених частин без будь-яких змін; еквівалент – слова або словосполучення, які мають повну відповідність в іншій мові. Еквіваленти бувають повними (які покривають значення іншомовного слова повністю) і частковими (відповідність відноситься тільки до одного з значень); абсолютними – належать до того ж функціонального стилю і мають таку ж експресивну функцію, що і слово мов, і відносними – відповідними за значенням, але мають іншу стилістичну і / або експресивне забарвлення; функціональний аналог – мовна одиниця вихідної мови передається такою одиницею перекладної мови, яка викликає подібну реакцію у зарубіжного читача; описовий переклад – спосіб перекладу, що використовується в тих випадках, коли не існує ніякої іншої можливості передачі мовної одиниці внаслідок відсутності еквівалентів і аналогів у мові перекладу. У процесі перекладу інноваційних американських фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу ми будемо застосовувати транслітерацію, транскрипцію, калькування, семантичний інноваційний фразеологізм) та еквівалент, функціональний аналог, описовий переклад. Проведений аналіз дозволяє нам стверджувати, що національна специфічність зазвичай властива окремим компонентам фразеологізмів або всьому змінному словосполученню, який лежить в його основі. Тобто при перекладі американських інноваційних фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу ми маємо враховувати національних дух та особливості народу. Здійснено переклад інноваційних американських фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу, здебільшого застосовуючи описовий та еквівалентний переклад.

Ключові слова: способи перекладу, інноваційна американська фразеологія, сфера економіки та бізнесу, описовий переклад, еквівалент.

Anna MAKSYMOWA,*orcid.org/0000-0002-8332-4988*

Candidate of Sciences in Public Administration,

Lecturer at the Department of Social and Humanitarian Work

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine) *anna305@i.ua*

METHODS OF TRANSLATION OF THE NEW AMERICAN PHRASEOLOGY IN THE FIELD OF ECONOMICS AND BUSINESS

In the process of translating innovative American phraseology in the field of economics and business, translations can be used: transliteration – a translation technique in which the letters that make up the word of the source language are transmitted using the letters of the translated language; transcription – the transfer of letters of a foreign language is not spelling, and sound; c) tracing – "reproduction of the combinatorial syllable of a word or phrase", in which the constituent parts of a word (morpheme) or phrase (token) are translated by the relevant elements of language, followed by the composition of the translated parts without any changes; equivalent – words or phrases that are fully consistent in another language. Equivalents are complete (which cover the meaning of a foreign word completely) and partial (compliance applies to only one of the meanings); absolute – belong to the same functional style and have the same expressive function as the word of languages, and relative – corresponding in meaning, but have a different stylistic and / or expressive color; functional analogue – the language unit of the source language is transmitted by such a unit of translated language, which causes a similar reaction in a foreign reader; descriptive translation – a method of translation used in cases where there is no other possibility of transmission of the language unit due to the lack of equivalents and analogues in the language of translation. In the process of translating innovative American phraseology in the field of

economics and business, we will use transliteration, transcription, tracing, semantic innovative phraseology) and the equivalent, functional analogue, descriptive translation. The analysis allows us to state that national specificity is usually inherent in individual components of phraseology or all the variable phrases that underlie it. That is, when translating American innovative phrases in the field of economics and business, we must take into account the national spirit and characteristics of the people. Innovative American phrases in economics and business have been translated, mostly using descriptive and equivalent translations.

Key words: translation methods, innovative American phraseology, economics and business, descriptive translation, equivalent.

Постановка проблеми. У світі спостерігається динамічний розвиток науки і техніки, що спричиняє зміну словникового запасу та появу нових фразеологізмів. Результатом стало поява нових американських фразеологізмів у всіх сферах життя, зокрема, в галузі економіки та бізнесу. Увага науковців завжди прикута до словотворення та проблем їх перекладу, оскільки відображає напрямки та тенденції розвитку мови. Якщо у 90-х роках ХХ століття серед основних «постачальників» інновацій були політика, засоби масової інформації та Інтернет, але на початку ХХІ століття інноваційні зміни мови вплинули на такі сфери людської діяльності, як економіка, діяльність, інформаційна революція, загострення екологічних проблем та посилення міжнародного тероризму, що вплинуло на динамічні процеси оновлення словникового запасу. Розуміння цих процесів дасть можливість передбачити закономірності розвитку мови, визначити пріоритетні напрямки її розвитку. Ці всі мовні процеси відбуваються на фоні трансформацій ЄС та його інститутів. Кризи європеїзму виникатимуть і вирішуватимуться в контексті циклічності кризи світової економіки, через делегітимізацію національних урядів [Adashys, 2021: 141], що також впливає на світові лінгвістичні тенденції у сфері економіки та бізнесу. Водночас мінливі процеси на північно-американському континенті пов'язані з політичними процесами, наслідками від пандемії також вплинуло на процеси словотворення у сфері економіки та бізнесу. Такі тенденції обумовлюють потребу дослідження сучасної інноваційної фразеології сфери економіки та бізнесу.

Аналіз досліджень. Повною мірою досліджено лише сутність фразеологізмів та їх класифікація. Це питання ґрунтовно вивчали у різних ракурсах вітчизняні І. К. Білодід, А. В. Боцман, Л. А. Булаховський, В. С. Виноградов, А. В. Кунін, В. М. Телія, а також зарубіжні А. Бенгт, Б. Харальд, А. П. Коуї, М. Евераерт, Ерік-Ян ван дер Лінден, А. Шенк, Р. Шрейдер, Р. Глазер, Ш. Баллі. У своїх працях вивчали питання особливості перекладу фразеологізмів вивчали Н. Н. Амосова, С. Л. Бархударов, В. П. Жуков, А. А. Реформатський тощо. Однак, незважаючи на велику кількість проблем

у перекладі інноваційних фразеологізмів у галузі економіки та бізнесу, вивчені мало.

Об'єктивна потреба розуміння тенденцій та мовних процесів обумовлює **актуальність** дослідження інноваційних американських фразеологізмів.

Мета статті полягає у спробі здійснити перекладацький аналіз інноваційної американської фразеології сфери економіки та бізнесу в перекладі українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Здійснення перекладу фразеологізмів є надто складною справою та потребує спеціальних навиків від перекладача. За визначенням В. В. Виноградова, переклад – це особливий, своєрідний і самостійний вид мовного мистецтва. Це «вторинне» мистецтво, мистецтво «перевираження» оригіналу матеріалом іншої мови, що складає особливий різновид творчої діяльності, певну форму «вторинної художньої творчості» (Виноградов, 1946: 100).

А. Д. Швейцер визначає переклад як односпрямований і двофазовий процес міжмовної і міжкультурної комунікації, за якого на основі цілеспрямованого (перекладацького) аналізу первинного тексту створюється вторинний текст, так званий метатекст, який замінює первинний текст у іншому мовному і культурному середовищі. Це процес, який характеризується установкою на передачу комунікативного ефекту первинного тексту, що часто створює різницю між двома мовами, культурами, комунікативними ситуаціями (Швейцер, 1988: 31). Фразеологізми відносяться до безеквівалентної лексики, тобто це слова або словосполучення, які позначають предмети, явища, процеси, але на даному етапі розвитку мови не мають еквівалентів перекладу.

Під час перекладу перекладач може застосувати наступні прийоми транслітерацію, транскрипцію, калькування, еквівалент, функціональний аналог, описовий переклад.

Отже, у процесі перекладу інноваційних американських фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу ми будемо застосовувати транслітерацію, транскрипцію, калькування, семантичний інноваційний фразеологізм) та еквівалент, функціональний аналог, описовий переклад.

Аналіз роботи Телія В. М. дозволяє нам стверджувати, що національна специфічність зазвичай властива окремим компонентам фразеологізмів або всьому змінному словосполученню, який лежить в його основі (Телія, 1986: 158). Тобто при перекладі американських інноваційних фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу ми маємо враховувати національних дух та особливості народу.

Телескопія. Розглянемо декілька прикладів.

Call it a spendemic. "I've bought an area rug, a coffee table, prints for the walls, a mirror and plants," says Jackson Isaacson, 27, who estimates he's spent nearly \$4,000 since self-isolating due to the novel coronavirus outbreak a month ago (NYPOST, 2020).

Назвіть це трафіком. «Я купив килимок, журнальний столик, принти на стінах, дзеркало та рослини», – каже 27-річний Джексон Айзексон, який підрахував, що витратив майже 4000 доларів з моменту самоізоляції через спалах нового коронавірусу місяць тому.

Spendemic – шопоголізм – раптова схильність людей витратити гроші, як правило, на непотрібні речі.

При перекладі слова spendemic ми застосували перекладацький описовий переклад.

Cloffices are particularly useful in smaller homes and apartments where square footage is tight. And you don't need a spacious walk-in closet to make it work. The basic setup requires a desktop surface, storage, and a chair or stool that can easily fit inside a reach-in bedroom closet or a linen closet in the hallway (Better Homes and Gardens 2021).

Шафи-офіси особливо корисні в невеликих будинках і квартирах, де площа невелика. І вам не потрібна простора гардеробна, щоб вона працювала. Для базового налаштування потрібна поверхня робочого столу, сховище та стілець або табурет, які легко поміщаються в шафі спальні або шафі для білизни в коридорі.

Cloffice – шафа, яку перетворили на невелике офісне приміщення

При перекладі **cloffice** ми застосували транслітерацію.

Trumponomics – the economic policy of the Donald Trump administration.

Трампономіка – економічна політика адміністрації Дональда Трампа.

Obamanomics – economic policies of the administration of former President Barack Obama, with the term combining "Obama" and "economics". The term is commonly associated with the tax policies, healthcare reforms, and economic stimulus programs enacted by the Obama Administration in response to the Great Recession of 2008 (Forbes, 2021).

Обаманоміка – економічна політика адміністрації колишнього президента Барака Обами, з терміном поєднання «Обама» і «економіка». Цей термін зазвичай асоціюється з податковою політикою, реформами охорони здоров'я та програмами економічного стимулювання, запровадженими адміністрацією Обами у відповідь на Велику рецесію 2008 року.

При перекладі обаманоміка та трампономіка ми застосували транслітерацію.

Іншим важливим способом творення інноваційних американських фразеологізмів є **словосполучення**.

The growth of voice shopping stemmed out of Amazon's Echo and has revolutionized the tech world since. However, voice shopping comes with a challenge because it does not involve visuals in most cases. So, customers stick to more mainstream products like food items, low-cost electronics, and homeware which do not require much visual research (Hscentre, 2021).

Зростання голосових покупок стало результатом Echo від Amazon і з того часу революціонізував світ технологій. Однак голосові покупки супроводжуються проблемами, оскільки в більшості випадків вони не включають візуальні елементи. Таким чином, клієнти дотримуються більш популярних продуктів, таких як продукти харчування, недорога електроніка та побутове приладдя, які не вимагають багато візуального дослідження.

У нашому контексті **voice shopping** купівля речей в Інтернеті за допомогою розмови зі смарт-пристроєм, таким як телефон або динамік, керований голосом.

При перекладі словосполучення **voice shopping** ми застосували перекладацький прийом функціональний аналог.

There's good reason for tech companies to believe could be big in the US: it's already massive in China. Plus, with a pandemic shutting down retail storefronts, the transition to online shopping has only intensified. Live shopping could become a tenet of retail, especially when coupled with the reach and enthusiasm of influencers (The Verge, 2020).

У технологічних компаній є вагомий підстави вважати, що живі покупки можуть бути великими в США: у Китаї вони вже масові. ... Крім того, через пандемію, яка закриває вітрини роздрібних магазинів, перехід до онлайн-покупок лише посилюється. Покупки в прямому ефірі можуть стати принципом роздрібною торгівлі, особливо в поєднанні з охопленням і ентузіазмом впливових людей.

Live shopping – живий шопінг – купівля чогось в Інтернеті від того, хто продає товари або продукти в режимі реального часу на платформі соціальних мереж

При перекладі *live shopping* ми застосували перекладацький прийом еквівалент.

*The software tools that allow the gig economy to run are called 'human cloud platforms'. Employers are beginning to see the **human cloud** as a new way to get work done. Jobs are divided into projects or tasks within a virtual cloud of willing workers all over the world* (Sales force, 2020).

Програмні інструменти, які дозволяють реалізувати економіку концертів, називаються «людськими хмарними платформами». Роботодавці починають сприймати людську хмару як новий спосіб виконання роботи. Роботи поділені на проекти або завдання у віртуальній хмарі бажаючих працівників у всьому світі.

Human cloud – людська хмара – позаштатні працівники, розташовані в будь-якій точці світу, які працюють над окремими завданнями, які можна виконувати на комп'ютері

При перекладі **human cloud** ми застосували перекладацький прийом еквіваленту.

*If there's one thing remote workers probably don't miss about going into the office, it's the commute. Microsoft, however, disagrees. The company announced that it is working on a new feature for its Teams platform that will allow remote workers to schedule **virtual commutes**. The idea is to help give workers a solid separation between work and home, a time before and after work each day where they can reflect and set goals without work or home getting in the way* (Gopvtech, 2020).

Якщо є щось, що віддалені працівники, ймовірно, не пропускають, зайшовши в офіс, так це поїздки на роботу. Однак Microsoft не погоджується. Компанія оголосила, що працює над новою функцією для своєї платформи Teams, яка дозволить віддаленим працівникам планувати віртуальні поїздки на роботу. Ідея полягає в тому, щоб допомогти працівникам чітко розділити роботу та дім, час до і після роботи кожного дня, щоб вони могли обміркувати та поставити цілі, не заважаючи на роботі чи вдома.

Virtual commute – Віртуальна поїздка на роботу – спосіб для людей, які працюють вдома, легше відокремлювати свій робочий час від особистого.

При перекладі словосполучення **virtual commute** ми застосували перекладацький прийом функціональний аналог.

*The sheer amount of time spent by people, especially younger generations, on social media apps has positioned social commerce as the indisputable market breakout trend for e-commerce in the coming years ... One of the primary drivers of the success of **social commerce** has been the shift of preference by*

Generation Z and Millennials away from Facebook and towards platforms like YouTube, TikTok, Snapchat, and Instagram (Forbes, 2019).

Величезна кількість часу, яку люди, особливо молоде покоління, витрачають на додатки соціальних мереж, позиціонує соціальну комерцію як безперечну тенденцію прориву ринку електронної комерції в найближчі роки. Одним із основних чинників успіху соціальної комерції є зміщення переваг покоління Z і Millennials від Facebook до таких платформ, як YouTube, TikTok, Snapchat та Instagram.

Social commerce – соціальна комерція, яка полягає у використанні веб-сайтів соціальних мереж для покупки та продажу товарів і послуг

При перекладі **social commerce** ми застосували еквівалент.

Аффіксація

*Unlike burnout, boreout can be caused by there being no work or too little of it (rather than being overloaded with it), which can have an adverse impact on an employee's psychological well-being. Although there are different boredom thresholds, the onset of **boreout** is directly related to work tasks being too few and far between, off-putting, or meaningless* (Washingtonpost, 2019).

На відміну від вигорання, виснаження може бути викликано відсутністю роботи або її занадто малою кількістю (а не перевантаженістю нею), що може негативно вплинути на психологічне самопочуття співробітника. Хоча існують різні пороги нудьги, настання нудьги безпосередньо пов'язане з тим, що робочих завдань надто мало і далеко між ними, вони відволікають або не мають сенсу.

Boreout – сильна втома і депресія, викликані нудьгою на роботі протягом тривалого періоду часу.

При перекладі слова **boreout** ми застосували перекладацький прийом еквівалент.

*In light of lockdown the idea of '**phygital**' strategy is being turned on its head. It's no longer about splicing a digital element into physical experiences. More challenging perhaps, it's now about bringing real physical connection to digital experiences* (NYPOST, 2020).

У світлі карантину ідея «**фігітальної**» стратегії перевертається з ніг на голову. Мова більше не йде про з'єднання цифрового елемента з фізичним досвідом. Можливо, більш складним є те, що тепер йдеться про надання реального фізичного підключення до цифрового досвіду.

Phygital фіджитал використання комбінації фізичних та цифрових елементів для продажу та маркетингу продукту.

При перекладі слова **phygital** ми застосували перекладацький прийом транслітерація.

If the goal of all this is truly to improve efficiency, then the businesses that have embraced “snooptech” suffer from short-sightedness – in the long term, there is no way that a business can thrive in a culture of paranoia such as that brought about by the enthusiastic use of workplace surveillance (Productivity knowhow, 2019).

Якщо метою всього цього є справді підвищення ефективності, то підприємства, які прийняли «snooptech», страждають від недалекоглядності – у довгостроковій перспективі бізнес не може процвітати в культурі параної, подібної до цієї про ентузіазм використання спостереження на робочому місці.

Snooptech цифрові інструменти та обладнання, які дозволяють компаніям контролювати діяльність своїх співробітників, наприклад, читати вміст їхніх електронних листів.

При перекладі слова **snooptech** ми застосували описовий переклад.

Nanolearning is learning that takes a minute or two — or even less. It is a way to deliver condensed information in an engaging format. It provides a few soundbites or sentences of valuable and relevant content. Viewers learn the immediate requirement for training – right now and in the moment of need – to solve a specific problem, such as creating a pivot table in Microsoft Excel (Study International, 2021)

Нанонавчання – це навчання, яке займає хвилину-дві – або навіть менше. Це спосіб передати стиснуту інформацію у привабливому форматі. Він містить кілька звукових фрагментів або речень цінного та відповідного змісту. Глядачі дізнаються про безпосередню потребу в навчанні – прямо зараз і в момент потреби – для вирішення конкретної проблеми, наприклад створення зведеної таблиці в Microsoft Excel.

Nanolearning – спосіб навчання, який передбачає читання або перегляд дуже невеликих частин інформації чи іншого вмісту, як правило, в Інтернеті.

При перекладі слова **nanolearning** ми застосували перекладацький прийом еквівалент.

*Slightly different than a necessary hustle but still falling into these new lifestyles of Millennials and Gen Z is the concept of **polywork**: the rejection of traditional full-time jobs in favor of pursuing multiple jobs to fulfill multiple interests. Someone might work as a social media marketer while also being an investor; a writer; and a podcast host; they might also run a nonprofit, manage investments and field more creative roles such as producing plays (Fierce electronics, 2021).*

Трохи відрізняється від необхідної суєти, але все ще потрапляє в цей новий спосіб життя Millennials і Gen Z – це концепція політрука: відмова від традиційних робочих місць на повний робочий день на користь реалізації декількох робочих місць для реалізації інтересів. Хтось може працювати як маркетолог соціальних медіа, а також як інвестор, письменник і ведучий подкастів; вони також можуть запускати некомерційні програми, керувати інвестиціями і виконувати більш творчі ролі, такі як постановка п'єс.

Polywork поліробота – діяльність з того, щоб мати одночасно кілька різних робочих місць. При перекладі слова **polywork** ми застосували описовий прийом.

Отже, підсумовуючи все вищевикладене, ми здійснили переклад інноваційних американських фразеологізмів у сфері економіки та бізнесу, здебільшого застосовуючи описовий та еквівалентний переклад.

Висновок. Динамічний розвиток мови потребує постійного вдосконалення знань і навичок перекладача для влучного перекладу інноваційних американських фразеологізмів сфери економіки та бізнесу, зокрема, потребує читання американських економічних журналів для розуміння процесів, що відбуваються в цій сфері. Ми здійснили переклад інноваційних американських фразеологізмів газетних статей у сфері економіки та бізнесу та здебільшого застосували описовий та еквівалентний переклад.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Виноградов В. В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. *Труды Юбилейной сессии ЛГУ, (1819–1944)*. Ленинград, 1946. 190 с.
2. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. Москва : Наука, 1986. 141 с.
3. Швейцер А. Д. Теория перевода (статус, проблемы, аспекты). Москва : 1988. 212 с.
4. Adashys L. Concepts and preconditions of European regional policy. *Philosophy, economics and law review*. Volume 1, 2021. P. 139-145.
5. Better Homes and Gardens. URL : www.betterhomesandgardens.com (accessed : 15.05.2021).
6. Fierce electronics. URL : www.fierceelectronics.com (accessed : 11.12.2020).
7. Forbes. URL : www.forbes.com (accessed : 11.12.2020).
8. Gopvtech. URL : www.gopvtech.com (accessed : 11.12.2020).
9. Houston Chronicle. URL : www.houstonchronicle.com (accessed : 15.05.2021).

10. NYPOST. URL : www.nypost.com (accessed : 15.05.2021).
11. Productivity knowhow. URL : www.productivityknowhow.com (accessed : 11.12.2020).
12. Sales force. URL: Salesforce.com (accessed : 11.12.2020).
13. Study international. URL : www.studyinternational.com (accessed : 11.12.2020).
14. Washingtonpost. URL : www.washingtonpost.com (accessed : 15.05.2021).
15. Welcome to the jungle. URL : www.welcometothejunglenm (accessed : 15.05.2021).

REFERENCES

1. Vynogradov V.V. Osnovnyie ponyatiya russkoy frazeologii kak lingvisticheskoy distsipliny. [Basic concepts of Russian phraseology as a linguistic discipline]. Proceedings of the Jubilee Session. Leningrad, 1946, 190 p. [in Russian].
2. Teliya V. N. Konnotativnyiy aspekt semantiki nominativnyih edinit. [The connotative aspect of the semantics of nominative unit]. M.: Nauka, 1986, 141 p. [in Russian].
3. Schwetzer A. D. Teoriya perevoda (status, problemy, aspekty). [Translation theory (status, problems, aspects)]. M., 1988, 212 p. [in Russian].
4. Adashys L. Concepts and preconditions of European regional policy. Philosophy, economics and law review, 2021, Vol. 1, pp. 139-145.
5. Better Homes and Gardens. Available at: www.betterhomesandgardens.
6. Fierce electronics. Available at: www.fierceelectronics.com.
7. Forbes. Available at: www.forbes.com.
8. Gopvtech. Available at: www.gopvtech.com.
9. Houston Chronicle. Available at: www.houstonchronicle.com.
10. NYPOST. Available at: www.nypost.com.
11. Productivity knowhow. Available at: www.productivityknowhow.com.
12. Sales force. Available at: Salesforce.com.
13. Study international. Available at: www.studyinternational.com.
14. Washingtonpost. Available at: www.washingtonpost.com.
15. Welcome to the jungle. Available at: www.welcometothejunglenm.